

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE
D E C I Z I E**

cu privire la admiterea recursului declarat de Țepordei Oleg, reprezentat de avocatul Musteață Eugeniu,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Țepordei Oleg împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ favorabil și compensarea cheltuielilor de judecată.

împotriva deciziei din 6 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3ra-418/24)
NR. PIGD 2-22167797-01-3ra-15052024)*

Examinarea superficială a cauzei de către instanța de apel și motivarea insuficientă a hotărârii. Omisiunea de a analiza argumentele esențiale invocate de recurent în raport cu circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei

Au examinat anterior cauza judecătorești: Instanța de fond: C. Guzun,
Instanța de apel : G. Mîra, A. Bostan, G. Dașchevici

15 ianuarie 2025

Textul corespunde originalului

**Examinând în lipsa părților recursul depus de Țepordei Oleg,
reprezentat de avocatul Musteață Eugeniu,**

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 16 noiembrie 2022, Țepordei Oleg, reprezentat de avocatul, Musteață Eugeniu, a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actelor administrative și obligarea la recalcularea pensiei.

2. În motivarea acțiunii, reclamantul, a indicat că, prin decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial-Criuleni nr.32/2022/16876, din 22 iulie 2022, aprobată la data de 8 august 2022 și tipărită la data de 11 octombrie 2022, lui Țepordei Oleg i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă.

3. Nefiind de acord cu decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial-Criuleni nr.32/2022/16876 din data de 22 iulie 2022, la data de 21 octombrie 2022 Țepordei Oleg a înaintat o cerere prealabilă, prin care a contestat-o în partea cuantumului stabilit și a solicitat de a reexamina cererea de stabilire a pensiei, a anula Decizia CTAS, Criuleni nr.32/2022/16876, creată la data de 22 iulie 2022, aprobată la data de 08 august 2022 și tipărită la data de 11 octombrie 2022 și de a emite o nouă decizie de stabilire a pensiei pentru vechimea în muncă lui Țepordei Oleg, reieșind din toate veniturile realizate și reflectate în Certificatul privind plata soldei lunare și ajutorului material pentru calcularea pensiei a Direcției de Poliție mun. Chișinău nr.29 din 05 iulie 2022, în cuantum total de 158 464, 70 de lei.

4. Prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale cu nr.2094 din 28 octombrie 2022, Țepordei Oleg a fost refuzat în cererea sa, precum că nu sunt temeiuri de a reexamina decizia contestată.

5. A relatat reclamantul că, în fapt, prin decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial-Criuleni nr.32/2022/16876, creată la data de 22.07.2022, aprobată la data de 8 august 2022 și tipărită la data de 11 octombrie 2022, lui Țepordei Oleg i-a fost stabilită pensia pentru vechime în muncă, în temeiul art. 13 lit. a) al Legii nr. 1544/1993, reieșind din vechimea în muncă de 25 ani și din plățile pe ultimul an de activitate în cuantum de 132 004, 52 de lei, în cuantum de 5 500,19 lei.

6. A considerat reclamantul că această decizie este ilegală în partea în care pensia s-a stabilit reieșind din plățile pe ultimul an de activitate în cuantum de 132 004, 52 de lei.

7. Cu referire la prevederile art. 44 al Legii nr. 1544 din 23.06.1993, reclamantul a invocat că potrivit certificatului privind plata soldei lunare și ajutorului material pentru calculul pensiei nr. 29 din 05.07.2022, s-a stabilit că plățile pe ultimul an de activitate din care urmează a fi calculată pensia constituie suma de 158 464, 70 de lei.

8. Prin urmare, după părerea reclamantului, în mod nejustificat, prin decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial - Criuleni nr.32/2022/16876, s-a indicat că plățile pe ultimul an de activitate din care s-a calculat pensia a fost în cuantum de 132 004, 52 de lei, în loc de 158 464, 70 de lei, fapt care a diminuat esențial cuantumul pensiei. Deși pârâta a decis să diminueze cuantumul soldei anuale, nu a indicat motivul pentru care a ajuns la această soluție și nu a indicat care sume le consideră neîntemeiate, din ce considerent a încălcat prevederile art. 31 și art. 118 ale Codului administrativ

9. Prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale cu nr. 2094 din 28 octombrie 2022 s-a menționat precum că angajatorul neîntemeiat a inclus în calcul premiul anual, sporul pentru munca în noapte, sporul de compensare pentru munca prestată în condiții de risc. Astfel, pârâta a interpretat eronat prevederile legale și în mod intenționat a catalogat aceste plăți ca având caracter compensatoriu.

10. Reclamantul a comunicat că consideră că pârâta intenționat confundă plățile compensatorii cu sporurile care se achită ca plăți suplimentare și fac parte din componentele salariului, or plățile compensatorii nu pot fi incluse în salariu. Astfel, potrivit art. 10 al Legii nr.270/2018, așa plăți ca premii unice, premii anuale, sporul de compensare pentru munca prestată în condiții de risc și sporul pentru munca de noapte constituie componente a salariului. Casa Națională de Asigurări Sociale eronat a calificat premiul anual, sporul pentru munca în noapte, sporul de compensare pentru munca prestată în condiții de risc, ca fiind plăți compensatorii și respectiv nu a inclus aceste plăți la calculul pensiei stabilite.

11. A solicitat Țepordei Oleg anularea deciziei CTAS Criuleni nr.32/2022/16876, din 22 iulie 2022, aprobată la data de 08 august 2022 și tipărită la data de 11 octombrie 2022, anularea refuzului CNAS nr.2094 din 28 octombrie 2022 de a satisface cererea prealabilă, în partea în care pensia a fost calculată din plățile pe ultimul an de activitate în cuantum de 132 004,52 de lei, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a emite o nouă decizie privind stabilirea pensiei pentru vechimea în muncă lui Țepordei Oleg, în partea cuantumul pensiei, reieșind din toate veniturile realizate și reflectate în certificatul privind plata soldei lunare și ajutorului material pentru calcularea pensiei, al Direcției de Poliție mun. Chișinău nr. 29 din 05 iulie 2022, în cuantum total de 158 464,70 de lei.

12. Prin hotărârea din 16 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea în contencios administrativ înaintată de Țepordei Oleg împotriva Casei

Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actelor administrative a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d 36, 42-46).

13. Prin decizia din 06 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Țepordei Oleg, reprezentat de avocatul, Musteață Eugeniu, și s-a menținut hotărârea din 16 mai 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani.

14. În motivarea soluției sale instanța de apel a stabilit că, potrivit dosarului de pensionare al lui Țepordei Oleg, acesta beneficiază, începând cu 01 iulie 2022, de pensie pentru vechime în muncă în baza Legii nr. 1544/1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, în proporție de 50% din suma soldei primite înainte de concediere.

15. Cuantumul pensiei pentru vechime în muncă al lui Țepordei Oleg, a fost calculat prin prisma art. 44 din Legea nr. 1544/1993 și pct. 1 - 4 din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, care stipulează că pensia se calculează din salariul de funcție, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere, precum și din media lunară a altor recompense, plăți, sporuri și suplimente primite în ultimul an de serviciu, cu excepția plăților compensatorii și a indemnizației bănești unice în mărimea sumei mijloacelor bănești de întreținere pe un an. La calcularea cuantumului pensiei se include media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor, care conform legislației în vigoare sunt acordate permanent.

16. Instanța de apel a notat că, raportând cadrul legal citat la circumstanțele speței, instanța de fond just a concluzionat despre netemeinicia acțiunii reclamantului.

17. Or, reieșind din normele enunțate supra, sumele plătite pentru concediile de odihnă anuale suplimentare, indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă, sumele pentru ore suplimentare, inclusiv premiile, nu se iau în calculul pensiilor, deoarece nu se încadrează în plățile cu caracter permanent.

18. Totodată, a stabilit că prima instanță corect a menționat că pentru calcularea mediei lunare a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor se stabilesc următoarele perioade de decontare, după cum urmează: ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii (de la data de 1 până la data de 1). Sumele recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor plătite (care trebuiau plătite) în perioada de decontare se adună și se împart la numărul de luni din perioada de decontare.

19. În circumstanțele date, instanța a reținut că, instanța de fond corect a considerat necesar de a reține prevederile Hotărârii Guvernului nr.78/1994, care prevede expres că în media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor se includ recompensele, plățile, sporurile și suplimentele care, conform legislației în vigoare, sunt acordate permanent. Nu se includ în media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor, primite în ultimul an de serviciu, indemnizația de concediere și plățile compensatorii. Se consideră plăți

compensatorii: compensația pentru concediul nefolosit; compensația în schimbul rației alimentare; compensația în schimbul echipamentului; compensația pentru mutilare sau altă daună pricinuită sănătății; compensația pentru închirierea spațiului locativ; indemnizațiile de transfer; plățile de asigurare; indemnizațiile de instalare, diurnele și alte plăți, raportate la cheltuielile de deplasare, precum și sporurile și suplimentele la salariu, care se plătesc în loc de diurnă; indemnizațiile lunare în mărimea unui salariu pentru efectivul de trupă și corpul de comandă ale Departamentului pentru combaterea crimei organizate și corupției al Ministerului Afacerilor Interne; majorările la salariile de funcție, plătite în timpul aflării în Forțele de menținere a păcii, precum și colaboratorilor instituțiilor penitenciare dislocate în or. Bender; plățile stimulatorii cu caracter unic (inclusiv premiile), acordate cu prilejul jubileelor și pentru muncă sânguincioasă; pensiile și alte plăți cu caracter unic și compensatoriu.

20. La 2 mai 2024, Țepordei Oleg, reprezentat de avocatul Musteață Eugeniu, a depus recurs împotriva deciziei din 6 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și, pronunțarea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

21. În motivarea a susținut că, nu este de acord cu decizia Curții de Apel Chișinău din 6 februarie 2023, o consideră arbitrară și bazată în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor.

22. În opinia recurentului, partea intimată tendențios a echivalat plățile compensatorii cu sporurile care se achită ca plăți suplimentare și fac parte din componentele salariului, deși plățile compensatorii nu pot fi incluse în salariu.

23. Astfel, achitarea premiului anual pentru rezultatele activității în anul de gestiune, proporțional timpului efectiv lucrat în anul respectiv este regula și excepția este când salariații în cursul anului, au desfășurat o activitate profesională ineficientă sau necorespunzătoare ori au fost sancționați disciplinar.

24. Instanța de apel a interpretat în mod eronat normele de drept material pertinente speței, fapt ce a succedat emiterea unei soluții greșite și neîntemeiate.

25. În opinia recurentului decizia instanței de apel este nemotivată, ca urmare a neelucidării tuturor circumstanțelor importante speței și aplicarea eronată a normelor relevante speței.

26. Prin referința depusă la 20 mai 2024, Casa Națională de Asigurări Sociale, a pledat pentru inadmisibilitatea recursului.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

27. Art. 244 alin. (1) Cod administrativ prevede următoarele:

„(1) Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

28. Art. 245 Cod administrativ relevă că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

29. Art. 245¹ din Codul administrativ prevede că:

”(1) Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit. c) și d) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

(3) Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit. d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

30. Art. 193 alin. (3) și (3¹) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție examinează acțiunile în contencios administrativ și cererile de recurs în complete din 3 judecători. În scopul uniformizării practicii judecătorești, completul din 3 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 5 judecători, iar completul din 5 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 9 judecători.”

31. Art. 247 din Codul administrativ:

”Recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art. 245¹ alin.(1) lit. b) și d). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.”

32. Art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ:

„(1) În urma examinării recursului, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: b) admite recursul, casează integral decizia instanței de apel și trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs”.

33. Art. 194 alin. (2) din Codul administrativ:

„(2) În procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.”

34. Art. 143 din Codul administrativ:

„(1)Un act administrativ individual ilegal defavorabil poate fi retras în tot sau în parte cu efect pentru viitor sau trecut chiar și după ce a devenit incontestabil.

(2) Aprecierea legalității sau ilegalității unui act administrativ individual se face în funcție de situația la momentul emiterii lui, iar în cazul desfășurării unei proceduri prealabile – de situația la momentul adoptării deciziei cu privire la cererea prealabilă.

(3) Dacă la emiterea unui act administrativ individual de acordare a prestațiilor sociale legislația nu a fost corect aplicată sau s-a pornit de la o stare de fapt care s-a dovedit a fi incorectă și prin aceasta, în mod greșit, nu s-au efectuat prestații sociale corespunzătoare, atunci actul administrativ, chiar și după ce a devenit incontestabil, se anulează în tot sau în parte cu efect pentru trecut sau viitor. Această normă nu se aplică dacă actul administrativ se bazează în esență pe date eronate sau incomplete, pe care persoana defavorizată le-a prezentat intenționat sau din neglijență gravă.

(4) Dacă un act administrativ individual este retras conform alin.(3) cu efect pentru trecut, prestațiile sociale se efectuează conform prevederilor legale corespunzătoare pentru o perioadă de cel mult 3 ani până la retragere. Dacă retragerea se face la cerere, calcularea 7 perioadei pentru care se vor acorda retroactiv prestații sociale se face din momentul depunerii cererii.” „(5) Prevederile alin.(1)–(4) din prezentul articol nu se aplică dacă sunt întrunite condițiile stabilite la art.147 alin.(3).”

35. Art. 44 din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993:

„Câștigul (solda) din care se calculează pensia

(1) Pensia pentru militarii care au îndeplinit serviciu prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și pentru funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și pentru familiile lor se calculează din solda acestora.

(2) Pensia pentru persoanele menționate se calculează din: salariul funcției, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere, precum și din media lunară a altor recompense, plăți, sporuri și suplimente primite în ultimul an de serviciu, cu excepția plăților compensatorii și a indemnizației bănești unice în mărimea sumei mijloacelor bănești de întreținere pe un an.”

36. Art. 49 alin. (3) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 prevede că:

„Solicitarea pensiei

(3) Organele de asigurări sociale au dreptul de control asupra autenticității actelor ce confirmă vechimea în serviciu și solda (câștigul), eliberate de organele abilitate.”

37. Art. 18¹ din Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar stabilește că:

„Sporul de compensare pentru munca prestată în condiții de risc sporit pentru sănătate

(1) Pentru munca prestată în condiții de risc sporit pentru sănătate în perioada stării de urgență, de asediu sau de război ori în perioada stării de urgență în sănătate publică, personalul din unitățile bugetare poate beneficia de spor de compensare pentru munca prestată în condiții de risc sporit pentru sănătate.

(2) Sporul de compensare pentru munca prestată în condiții de risc sporit pentru sănătate se acordă în conformitate cu art.139¹ din Codul muncii nr.154/2003, în mărime de până la 100% din salariul de bază.”

38. Art. 139¹ alin. (2) din Codul Muncii:

„(2) Sporul de compensare pentru munca prestată în condiții de risc sporit pentru sănătate se stabilește în mărime de până la 100 la sută din salariul de bază pe unitate de timp (oră sau zi), în funcție de volumul de lucru și de nivelul de pregătire profesională ale salariatului, pentru fiecare oră sau zi de muncă prestată în condiții de risc sporit pentru sănătate.”

39. Art. 19 alin. (4) din Legea nr. 270 din 23 noiembrie 2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar stabilește că:

„(4) Personalul care, potrivit programului normal de lucru, își desfășoară activitatea între orele 22.00 și 6.00 beneficiază pentru orele lucrate în acest interval de timp de un spor în mărime de 50% din salariul de bază pe unitate de timp, în condițiile stabilite la art.103 și 159 din [Codul muncii](#) al Republicii Moldova.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

Cu referire la termenul recursului:

40. Completul de judecată atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost notificată reprezentantului recurentului, avocatul Musteață Eugeniu, la data de 8 aprilie 2024, prin intermediul poștei electronice, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la dosar (f.d.80), iar, recursul a fost depus la 2 mai 2024, deci, cu respectarea prevederilor art. 245 din Codul administrativ.

41. Materialele cauzei atestă că începând cu 1 iulie 2022, Țepordei Oleg beneficiază de pensie pentru vechime în muncă în baza Legii nr. 1544/1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, în proporție de 50% din suma soldei primite înainte de concediere (f.d.1 dosar administrativ).

42. Nefiind de acord cu decizia Oficiului Teritorial Criuleni al Casei Naționale de Asigurări Sociale de stabilire a pensiei nr.32/2022/16876 din 22 iulie 2022, la data de 21 octombrie 2022 Țepordei Oleg a înaintat o cerere prealabilă, prin care a contestat-o în partea cuantumului stabilit și a solicitat de a reexamina cererea de stabilire a pensiei și de a emite o nouă decizie de stabilire a pensiei pentru vechimea în muncă, reieșind din toate veniturile realizate și reflectate în Certificatul privind plata soldei lunare și ajutorului material pentru calcularea pensiei a Direcției de Poliție mun. Chișinău nr. 29 din 05 iulie 2022, în cuantum total de 158 464, 70 lei (f.d. 10).

43. Prin răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr.2094 din 28 octombrie 2022, reclamantului Țepordei Oleg i-a fost refuzat în cererea prealabilă, invocându-se că temei de reexaminare a deciziei Oficiului Teritorial Criuleni al Casei Naționale de Asigurări Sociale de stabilire a pensiei nr.32/2022/16876 din 22 iulie 2022, nu este. (f.d.11).

44. La 16 noiembrie 2022 Țepordei Oleg a depus acțiune împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, solicitând anularea deciziei CTAS Criuleni nr.32/2022/16876, din 22 iulie 2022, aprobată la data de 08 august 2022, anularea refuzului CNAS nr.2094 din 28 octombrie 2022 de a satisface cererea prealabilă, în partea în care pensia a fost calculată din plățile pe ultimul an de activitate în

cuantum de 132 004,52 de lei, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a emite o nouă decizie privind stabilirea pensiei pentru vechimea în muncă lui Țepordei Oleg, în partea cuantumului pensiei, reieșind din toate veniturile realizate și reflectate în Certificatul privind plata soldei lunare și ajutorului material pentru calcularea pensiei, al Direcției de Poliție mun. Chișinău nr. 29 din 05 iulie 2022, în cuantum total de 158 464,70 de lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

45. Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță s-a pronunțat în favoarea netemeinicii acțiunii, dispunând respingerea acesteia.

46. Instanța de apel analizând materialele dosarului în raport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios a ajuns la concluzia că soluția primei instanțe privind respingerea acțiunii, este justă și legală, aceasta având la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită.

47. În motivarea soluției, instanța de apel a conchis că potrivit dosarului de pensionare al lui Țepordei Oleg, acesta beneficiază, începând cu 01 iulie 2022, de pensie pentru vechime în muncă în baza Legii nr. 1544/1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, în proporție de 50% din suma soldei primite înainte de concediere.

48. Cuantumul pensiei pentru vechime în muncă al lui Țepordei Oleg, a fost calculat prin prisma art. 44 din Legea nr. 1544/1993 și pct. 1 - 4 din Hotărârea Guvernului nr. 78/1994, care stipulează că pensia se calculează din salariul de funcție, salariul pentru gradul militar sau special, sporul procentual pentru vechime în serviciu primite înainte de concediere, precum și din media lunară a altor recompense, plăți, sporuri și suplimente primite în ultimul an de serviciu, cu excepția plăților compensatorii și a indemnizației bănești unice în mărimea sumei mijloacelor bănești de întreținere pe un an. La calcularea cuantumului pensiei se include media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor, care conform legislației în vigoare sunt acordate permanent.

49. Instanța de apel a notat că, raportând cadrul legal citat la circumstanțele speței, instanța de fond just a concluzionat despre netemeinicia acțiunii reclamantului.

50. Or, reieșind din normele enunțate supra, sumele plătite pentru concediile de odihnă anuale suplimentare, indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă, sumele pentru ore suplimentare, inclusiv premiile, nu se iau în calculul pensiilor, deoarece nu se încadrează în plățile cu caracter permanent.

51. Instanța de apel a considerat că, instanța de fond corect a menționat că pentru calcularea mediei lunare a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor se stabilesc următoarele perioade de decontare, după cum urmează: ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii (de la data de 1 până la data de 1). Sumele recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor plătite (care trebuiau plătite) în

perioada de decontare se adună și se împart la numărul de luni din perioada de decontare.

52. În circumstanțele date, a reținut că, instanța de fond corect a considerat necesar de a reține prevederile Hotărârii Guvernului nr.78/1994, care prevede expres că în media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor se includ recompensele, plățile, sporurile și suplimentele care, conform legislației în vigoare, sunt acordate permanent. Nu se includ în media lunară a recompenselor, plăților, sporurilor și suplimentelor, primite în ultimul an de serviciu, indemnizația de concediere și plățile compensatorii. Se consideră plăți compensatorii: compensația pentru concediul nefolosit; compensația în schimbul rației alimentare; compensația în schimbul echipamentului; compensația pentru mutilare sau altă daună pricinuită sănătății; compensația pentru închirierea spațiului locativ; indemnizațiile de transfer; plățile de asigurare; indemnizațiile de instalare, diurnele și alte plăți, raportate la cheltuielile de deplasare, precum și sporurile și suplimentele la salariu, care se plătesc în loc de diurnă; indemnizațiile lunare în mărimea unui salariu pentru efectivul de trupă și corpul de comandă ale Departamentului pentru combaterea crimei organizate și corupției al Ministerului Afacerilor Interne; majorările la salariile de funcție, plătite în timpul aflării în Forțele de menținere a păcii, precum și colaboratorilor instituțiilor penitenciare dislocate în or. Bender; plățile stimulatorii cu caracter unic (inclusiv premiile), acordate cu prilejul jubileelor și pentru muncă sârguincioasă; pensiile și alte plăți cu caracter unic și compensatoriu.

53. Examinând recursul declarat, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că acesta este admisibil și întemeiat, or, decizia instanței de apel este afectată de deficiențe esențiale, inclusiv omisiunea de a analiza argumentele recurentului, aplicarea eronată a normelor de drept material și lipsa unei motivări clare și suficiente. Aceste deficiențe esențiale, detaliate mai jos, justifică admiterea recursului și remiterea cauzei spre rejudecare.

54. Și anume, instanța de recurs constată că instanța de apel nu a analizat în mod corespunzător aspectele esențiale invocate de Țepordei Oleg, în special: a echivalat plățile compensatorii cu sporurile care se achită ca plăți suplimentare și fac parte din componentele salariului, deși plățile compensatorii nu pot fi incluse în salariu.

55. Aceasta nu a examinat în mod detaliat temeiurile în baza cărora a diminuat esențial cuantumul pensiei și nici nu a indicat motivele pentru care a diminuat solda anuală, or, normele legale invocate de instanța de apel nu degajează concluzia pe care a reținut-o, iar sumele plătite pentru concediile de odihnă anuale suplimentare, indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă, sumele pentru ore suplimentare, nici nu au fost obiectul acțiunii.

56. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel nu a justificat în mod corespunzător raționamentul prin care a considerat că decizia Oficiului Teritorial Criuleni al Casei Naționale de Asigurări Sociale de stabilire a pensiei nr.32/2022/16876 din 22 iulie 2022, în partea cuantumul pensiei, urmează a fi menținută.

57. În context, Completul judiciar consideră că decizia instanței de apel este insuficient motivată, neabordând în mod clar și detaliat toate argumentele esențiale prezentate de apelant/recurent. Această omisiune contravine obligației instanței de a asigura un proces echitabil, așa cum este subliniat în jurisprudența CtEDO, inclusiv *Ruiz Torija vs. Spania*, *Hiro Balani vs. Spania*, *Pronina vs. Ucraina* și *Ramos Nunes de Carvalho e Sá vs. Portugalia*, care impun necesitatea unei motivări clare și detaliate pentru garantarea dreptului la un proces echitabil.

58. Din aceste motive, având în vedere deficiențele de motivare constatate în decizia instanței de apel și argumentele recursului, Curtea Supremă de Justiție apreciază că soluția instanței de apel este nemotivată. Aceste deficiențe de motivare și erori de aplicare a normelor de drept material impun casarea deciziei și remiterea cauzei la rejudecare în alt complet de judecată.

59. Drept urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa decizia, iar reținând că erorile procedurale admise nu pot fi corectate de instanța de recurs, cauza urmează a fi remisă la rejudecare, în alt complet de judecată, pentru o soluționare completă și temeinică în conformitate cu legislația aplicabilă.

60. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul declarat de Țepordei Oleg, reprezentat de avocatul Musteață Eugeniu.

Casează integral decizia din 06 februarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Țepordei Oleg împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ, obligarea emiterii actului administrativ favorabil și compensarea cheltuielilor de judecată.

Restituie cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Centru, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc